

Anonymiserad version

Översättning

C-577/21 – 1

Mål C-577/21

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

20 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Sofiyski gradski sad (Bulgarien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

11 augusti 2021

Klagande:

LM

NO

Motpart:

HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG

BESLUT [utelämnas]

Sofiyski gradski sad (Stadsdomstolen i Sofia, Bulgarien) [utelämnas]

[utelämnas]

[utelämnas] [dömande sammansättning och det nationella målet] har beaktat följande i samband med avgörandet:

- 1 Genom beslut [utelämnas] har den hänskjutande domstolen avslutat bevisupptagningen, inlett den muntliga förhandlingen och förklarat målet vara klart för avgörande. När avgörandet förbereddes kom domstolen fram till att den tyska lagstiftning som är tillämplig med avseende på skyldigheten att ersätta den ideella skada som ett barn har lidit på grund av att en av föräldrarna har avlidit till

följd av en trafikolycka eventuellt strider mot unionsrätten. Det rör sig närmare bestämt om kravet enligt tysk rätt att barnet, för att ha rätt till denna ersättning, ska ha fått en patologisk skada till följd av den smärta och det lidande som barnet har erfarit på grund av att en av föräldrarna har avlidit.

- 2 [utelämnas] [redogörelser beträffande det nationella målet] Sofiyski gradski sad har därför fattat följande

BESLUT:

- 3 Det beslut genom vilket bevisupptagningen avslutades, den muntliga förhandlingen inleddes och målet förklarades vara klart för avgörande **upphävs**.
- 4 Ett förhandsavgörande **begärs** från Europeiska unionens domstol [utelämnas] [instruktioner till domstolsförvaltningen].
- 5 Målet **förklaras vilande** [utelämnas] i avvaktan på domstolens avgörande.
- 6 [redogörelser beträffande det nationella målet]
- 7 [utelämnas]

I. BAKGRUND

1. OMSTÄNDIGHETER SOM PARTERNA HAR ÅBEROPAT OCH PARTERNAS YRKANDEN VID DEN HÄNSKJUTANDE DOMSTOLEN

1.1. Klagandenas argument

- 8 I ansökan genom vilken talan väckts [utelämnas] har klagandena, LM och NO, genom sin lagstadgade företrädare, sin far CD, förklarat att de är döttrar till AB, som avlidit till följd av en trafikolycka som inträffade den 27 juli 2014. Olyckan orsakades av CD i Emsdetten (Tyskland).
- 9 Genom moderns död har deras psykiska hälsa skadats traumatiskt. Detta tar sig uttryck i följande: Sömnlöshet och mardrömmar, humörsvängningar, irritation, rastlöshet, introvert beteende, social isolering och avskärmning, bristande intresse för det som tidigare roat dem, lättskrämdhet.
- 10 CD hade trafikförsäkring hos motparten, ”HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG” (nedan kallad HUK). HUK betalade 5 000,00 euro i ersättning till var och en av LM och NO, vilket dessa ansåg vara otillräckligt. LM och NO gör gällande att ytterligare 300 000,00 lev (BGN) ska betalas i ersättning till var och en av dem, vilket HUK har nekat. De yrkar således att HUK ska åläggas att betala denna ersättning till dem [utelämnas] [hänvisning till ansökan varigenom talan väckts samt LM:s och NO:s andra inlagor].

1.2. LM:s och NO:s argument

- 11 Motparten, HUK, har gått i svaromål, bestritt talan och förklarat följande:
- a) Tysk rätt är tillämplig. Den 27 juli 2014 föreskrevs emellertid ingen ersättning för ideell skada som tredje parter lidit, såvida inte denna skada på ett traumatiskt sätt skadar deras hälsa. Sedan den 22 juli 2017 föreskrivs numera i tysk rätt en skyldighet att ersätta ideell skada som tredje parter lidit, om dessa personer stått i ett särskilt nära förhållande till den skadelidande.
 - b) AB bidrog till sin död, eftersom hon
 - var passagerare i ett fordon som framfördes av en alkoholpåverkad förare, och
 - inte hade spänt fast säkerhetsbältet.
 - c) Den begärda ersättningen är för hög. HUK har därför yrkat att talan ska ogillas [utelämnas].

2. OMSTÄNDIGHETER SOM DEN HÄNSKJUTANDE DOMSTOLEN HAR FASTSTÄLLT EFTER ATT HA TAGIT DEL AV DET SOM PARTERNA ANFÖRT OCH AV DEN BEVISNING SOM TAGITS UPP

- 12 AB var född den 28 september 1987 [utelämnas]. Den 12 maj 2006 föddes hennes äldre dotter NO, och den 27 juli 2010 hennes yngre dotter LM. CD är far till dessa döttrar [utelämnas]. De var normala barn som togs om hand av sina föräldrar [utelämnas].
- 13 År 2013 bosatte sig CD och AB i Tyskland för att arbeta där. Kvällen den 26 juli 2014 deltog CD och AB i ett födelsedagsfirande för sonen till en kusin till AB. CD drack öl, och AB såg detta [utelämnas].
- 14 CD och AB bröt upp efter midnatt för att åka hem, varvid CD omkring kl. 03:00 framförde en personbil av märket Opel längs Neubrückenstraße i Emsdetten i förvaltningsområdet Münster, Tyskland. AB åkte med honom på passagerarplatsen utan att ha spänt fast säkerhetsbältet.
- 15 Opelns hastighet var ungefär 113 km/h. Den körde över en järnvägsövergång och kolliderade därefter med ett annat fordon som stod parkerat i närheten. Efter kollisionen förlorade Opelns jämvikten och körde mot en staketstolpe. Därefter blev den liggande med hjulen i luften.
- 16 AB avled till följd av olyckan. Om AB hade haft säkerhetsbältet fastspänt skulle hon inte ha fått några livshotande skador. Direkt efter olyckan hade CD en promillehalt i blodet på 1,17 [utelämnas]. Det är utrett att CD hade trafikförsäkring hos HUK vid den tidpunkten [utelämnas].

- 17 NO och LM befann sig i Bulgarien när de fick kännedom om sin mors död. [utelämnas] Efter moderns död sörjde och led de båda barnen på grund av förlusten. De grät och sörjde henne. De blev spända när moderns död nämndes. De kände en emotionell tomhet och längtade efter att krama [sin mor]. De har inte lidit någon patologisk skada genom moderns död [utelämnas].
- 18 Den 27 juli 2017 betalade HUK ut 5 000,00 euro i ersättning till var och en av LM och NO [utelämnas]. Ersättningen avsåg inte ideell skada [utelämnas].

III. TILLÄMPLIG NATIONELL RÄTT

- 19 Genom beslut [utelämnas] har Sofiyski gradski sad fastställt att tysk rätt är tillämplig på tvisten enligt artikel 7.2 andra stycket i Rom I-förordningen och artikel 4.1 i Rom II-förordningen.
- 20 De relevanta bestämmelserna i tillämplig tysk rätt är följande:
- 844 § Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) (den tyska civillagen), före ändringen av den 22 juli 2017 genom lagen om införande av rätt till efterlevandepension,
 - 823 och 253 §§ BGB,
 - 115 § Gesetz über den Versicherungsvertrag (lagen om försäkringsavtal),
 - dom från Bundesgerichtshof i Förbundsrepubliken Tyskland (BGH) av den 10 maj 2015, BGH VI ZR 8/14, och dom av den 16 januari 2001, BGH VI ZR 381/99 [utelämnas].

IV. UNIONSBESTÄMMELSER VARS TOLKNING ÄR FÖREMÅL FÖR BEGÄRAN OM FÖRHANDEAVGÖRANDE

- 21 [utelämnas]
- Artikel 1.1 i rådets andra direktiv 84/5/EEG av den 30 december 1983 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om ansvarsförsäkring för motorfordon.

V. SKÄLEN TILL ATT DEN HÄNSKJUTANDE DOMSTOLEN ANSER ATT DET BEGÄRDA FÖRHANDEAVGÖRANDET HAR BETYDELSE FÖR UTGÅNGEN I MÅLET

- 22 Enligt Bundesgerichtshofs fasta praxis ska ersättning för smärta och lidande när en av föräldrarna har avlidit endast betalas ut om smärtan och lidandet har lett till en patologisk skada – det vill säga en sjukdom (Bundesgerichtshofs dom av den 10 maj 2015, BGH VI ZR 8/14, och dom av den 16 januari 2001, BGH VI ZR 381/99). I det nu aktuella fallet skulle LM:s och NO:s talan ogillas, om Sofiyski

gradski sad anslöt sig till denna tolkning, eftersom den smärta och det lidande som de orsakats genom moderns död inte har lett till en patologisk skada.

- 23 Begreppet ”personskada” i den mening som avses i artikel 1.1 i rådets andra direktiv 84/5/EEG och artikel 1.1 i rådets tredje direktiv 90/232/EEG av den 14 maj 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon omfattar även psykiskt lidande (EU-domstolens dom av den 24 oktober 2013, Drozdovs, C-277/12, EU:C:2013:685, punkt 38). Detta begrepp ska dessutom ges en vid tolkning (domen Drozdovs, punkt 40).
- 24 Den prövning vid vilken Bundesgerichtshof utgick från att sjukdomar och lidanden måste ha lett till en patologisk skada, begränsar tolkningen av begreppet personskada avsevärt. Denna begränsning av tolkningen av begreppet personskada reducerar dessutom i praktiken den grupp personer som har rätt till ersättning för ideell skada på grund av att en anhörig har avlidit till följd av en trafikolycka.
- 25 Det är möjligt att Bundesgerichtshofs tolkning strider mot unionsrätten, eftersom den avsevärda begränsningen av den grupp personer som kan beviljas ersättning för ideell skada på grund av att en anhörig har avlidit till följd av en trafikolycka innebär att motorfordonsdirektivens praktiska verkan minskar. Sofiyski gradski sad har därför beslutat att hänskjuta den första tolkningsfrågan.
- 26 När det är fråga om en tvist mellan enskilda är den nationella domstolen inte skyldig att underlåta att tillämpa nationell rätt som strider mot ett unionsdirektiv (EU-domstolens dom av den 7 augusti 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, punkt 49). Den nationella domstolen är emellertid skyldig att först tolka den nationella rätten på ett sätt som är förenligt med unionsrätten (ibidem).
- 27 I det nu aktuella fallet är Bundesgerichtshofs tolkning eventuellt bara en av de möjliga tolkningarna av tysk lagstiftning. För att kunna avgöra förevarande mål på ett korrekt sätt har det således betydelse huruvida den hänskjutande bulgariska domstolen kan tolka tillämplig tysk rätt (en annan medlemsstats lagstiftning) med tillämpning av principen om en unionsrättskonform lagstiftning.
- 28 Om Bundesgerichtshofs tolkning av den tyska lagstiftningen – det vill säga att ersättning för ideell skada som har uppkommit genom att en nära anhörig avlidit till följd av en trafikolycka endast ska betalas ut om en patologisk skada föreligger – strider mot unionsrätten och den bulgariska domstolen får göra en unionsrättskonform tolkning, kan Sofiyski gradski sad tolka den tyska lagstiftningen på annat sätt än Bundesgerichtshof samt därigenom tillerkänna LM och NO rätt till ersättning. Sofiyski gradski sad har därför beslutat att hänskjuta den första och den andra tolkningsfrågan.

VI. BEGÄRAN OM FÖRHANDEAVGÖRANDE

29 Mot bakgrund av det ovan anförda hänskjuter Sofyiski gradski sad följande frågor till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande.

1. Strider en tolkning av begreppet ”personskada” enligt vilken en sådan skada i samband med ett barns psykiska smärta och lidande på grund av att den ena föräldern har avlidit i en trafikolycka endast föreligger när denna smärta och detta lidande har lett till en patologisk skada hos barnet, mot artikel 1.1 i direktiv 84/5/EEG?

2. Gäller principen att den nationella domstolen ska göra en unionsrättskonform tolkning av nationell lagstiftning när den nationella domstolen inte tillämpar sin egen nationella lagstiftning, utan lagstiftningen från en annan medlemsstat i Europeiska unionen?

[utelämnas]